НИКЪ ДИКА ХИЛБА ШУН, КОСМОСА ТУРПАЛАШ!

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 29 сентябрь, 1973 шу. ● № 117 (5378). Мах 2 кеп.

«СОЮЗ-12» — ЛАЬТТАННА ГОНАХЬА

ТАСС ХОАМ

Лаьттанна гонахьара космически арене тохкамаш дара программага хьежжа 1973 шера 27 сентябре Московски ханах 15 сахьати 18 минути яьлча «Советски Союзе сигалдахийтад «Союз-12» яха космически кема.

Лаьттан спутника лаьрхIачча орбита тIа даьккха космически кема лехкаш я кема командираш подполковникаш Лазарев Василий Григорьевичаьи бортинженерах Макаров Олег Григорьевичаьи латта экипаж.

Шин деннеи шин бийсанеи лаьрхIача орбите гIолла никъ дара программана юкъедоагIа:

— кема тIарча эргаяьха тоаяьча системашта комплексни проверка елгеи тохкам белгеи;

— наькъа тайп-тайпарча режимашка кема кулгашцен автоматически лехкара процессашта дIахо обработка елга;

— халкъа боахама дешаш къоастадара эша даннеш хьаэцар дуьхьа лаьттан тIехеи къаьст-къастача участкашта спектрографировани елга.

«Союз-12» яхача кема экспериментальни никъ — космосе гIолла лекхаш дола кемаш дIахо эргадаьха тоадара деча балхий этапех цаI.

«Союз-12» яхача кема экипажаца тешшаме радиоп телевизионни бувзам лоатабу.

Космонавташ новкъосттий Лазареви Макарови дикача хьал тIа ба, кема тIарча системаша болх боаррамагIа бу.

Оттаяь наькъа программа кхоачашъе болабеннаб космонавташ новкъостий Лазареви Макарови.

* * *

КОСМИЧЕСКИ НАЬКЪАШТА УПРАВЛЕНИ Ю ЦЕНТР. 28 сентябрь. (ТАСС). Хьалхарча дийнахь ниКъ бара программа кхоачашъеш шоаш болаш космонавташа В. Г. Лазаревеи О. Г. Макаровеи Лаьттанна гонахьарча орбите «Союз-12» яха кема дIа-хьа лостадара операции чакхъьякхкхай. Уж эксперименташ яьй орбите гIолла никъ бара тайп-тайпарча режимашка кемана управлени яра системашки из лехкара техникеи дIахо шаьръир дIаоъ.

Маневраш чакхъьяхачул тIехьагIа «Союз-12» яха космически кема Лаьттанна гонахьарча орбите гIолла дIаэхо никъ беш да ухх тайпара параметраш а йолаш:

— Лаьттан тIехенна эггара дуккхагIа гаьна даьнчача хана (эпогееpa) — 345 километр;

— Лаьттан тIехенна эггара дуккхагIа гарггаднначча хана (перигеера) — 326 километр;

— гобоакхха ха — 91 минут;

— орбита оагIора ластар — 51,6 градус.

«Союз-12» яхача космически кема экипажа шоллагIа балха да тахан московскаи ханах 9 сахьат даьлча дIадоладенинад. Кема тIарча системаш параметрашта тIахьожам чакхбаьккхачул тIехьагIа шоллагIча балха ден программа дIахо чакхъякха болабеннаб космонавташ.

Даьхено совIаташ деннараш

Доярка шин кIира хьедаьчул тIехьагIа биъ бутт баллалца Iаьсанта Iунал ду Албакова Райхьанта. Назрановски района «Октябра 40 шуо» яхача совхозе дика йоаз из. Шийтта шера хьайбашта гIулаьх деш хьайоагIа из.

Цун Iаьсий онден унахIиенеи да. Iаьсашта дуьхьагIа дуьх тIехетийтара дIадахача хьалхарча ах шера хьинар кходанзар Райхьанта. Лаьхара хьокхамаи дахарах «За трудовую доблесть» яха медаль еннай цунна.

Уж шера хьалхарча ах шера хьайбашта дуьх дуккхагIа тIахьетийтара низ а хьинар а ца ходелеш кхъьяйнгар Ахьой-Мартановски района «Ленинтоптский» совхоза скотника Альмурзаев Ширване. Дика гIулакхаш кагIдувларах «За трудовое отличие» яха медаль еннай Ш. Альмурзаеваца.

Шера план кхоачашъе гарга я хIанз хьалхарча ах шера плаи тIехкхоачашъярах «Знак Почета» яха орден енна Назрановски районна совхоз-техникума Ядерера ферма доярка Китиева Люба. ХIанзле кIира хоабабаа Iаттагара 1600 килограмм шура яьккхай цо.

Пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера хьалхарча ах шера шура дуккхагIа яккхара дохкхий хьокхамаш дахарах «Къахьегама Шеца Байракха» орден еннай Сунженски района Ленина цIерагIча колхоза доярканга Акуева Маликана.

Шера планагIа хIара кхоабача Iаттагара 2137 килограмм яккха езача хIанзле 2148 килограмм шура яьккхай М. Акуевас.

Т. АРЧАКОВА сурташ.

ПХЕ ШЕРА ПЛАН — ХАНАЛ ХЬАЛХА

ПРОМЫШЛЕННОСТА БОККХА ТОЛАМ

Республика промышленни предприятей коллективаша, КПСС XXIV съезда решенеш кхоачаш а еш, шIлагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера план ханал хьалха кхоачашъяр дуьхьа шерра социалистически яьь а йоаррмаь, 27 сентябре ханал хьалха кхоачашъяьй продукцена реализаци шера дуккхагIойла изделеш арахецарен 9 бетта план.

Оттаяь планаши тIамйца социалистически денхараши кхоачашдеча дика доккхий теламаш дахьад республика промышленноста корттарча — мехIадьтта чакхдоахача, мехIадьтта химически, машинашъеча, кхыча доакъошнарча боялхоша.

Планан соагIа хьдерда тоъал духха дизельни доагор, машина дахьташ, лапха актанови бензинаш, мехIадьтта химе продукташ, кIир, шаърьль фанера, шаринкови ручкаш, тIеханахьа дувхаду пазата барзнъаьш, бензанеи генарийн дахьташ, мыхкаши бумагаш, макаронаш, халкъа эша дукккха кхыдола товараш.

Яхь лелаерашта хьалха латт СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически комбината, производственно - товарни контора, Анисимова цIерагIча Новограненски мехIадьтта чакхдоахача завода, мехIадьтта газови управление, «Грознефтегаза», ацIтонови завода, № 3 йолча маьхча завода, Гудермесскиин Назрановскин маьхча заводий, кхыйолла коллективаша.

Продукци дикагIа хилийтара а мердагIен толаш агIеи йола машиний, оборудовани, приборий образецаш хьаяра а тIаерзаяь мероприятеш чакхйоах промышленни предприятей коллективаша.

Кьахьегама овсарле лаьхьара план кхоачашъяьй мехIадьтта газови управление, Карабулакски химически реагентий заводо, «Пищемаш» яхача заводо, «Чечинингушмяно» яхача объединено предприятеша.

Шоай кьахьегама низам пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера планаши тIамйца социалистически денхараши кхоачашдара тIедерзадьр Нохч - ГIалгIайчен кьахьегамхоша.

Дика хоамаш

ГССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически комбинате хьалха латтачарех я Козлов Юрий Павлович кулгалдеча № 131 йола порошкови полиэтилез арахецача цеха коллектив. Цо 17-ча сентябре хIоачашъяьй товарни продукци арахецара ийс беттa план.

Цул дукха тIехьа ца юсаш хьинарг кхъьягаш я Чингариев Зайнди Хусейнович керт латтача № 132 йолча гранулированни полиэтилен арахецача цеха коллектив. Цо ийс беттa план кхоачашъяьй 18-ча сентябре. Ер бутт чакхбаллехьа цIакхе цеха химекалла тIебоагIча бетта чотах арахецарга итташ эзарах сомий маьха полиэтилен.

* * *

Уж шера плани тIамйца социалистически денхараши ханал хьалха кхоачашдара тIагIертта кхъьясам лоаттабу Малгобекски бурув тохара балхий управленге дуккхача бурга детача бригадаца. Царца юкъе хьалха латтарехь я бурув детта мастераш Тюпиков Владимир Михайлович Салыков Александр Яковлевич керте детта бригадаш. Ер шу доладеча денз планаш соагIа 754 метр бурув а тохаш, хIанзлехьа дикка тIехкхоачашъяьй цар бурув тохара ийс беттa план.

Иштта дика кьа а хьегаш хIанзлехьа октября бетта чотах бIаьш метраш бурув тохаш бурув детта мастераш Хадзиев Микаил, Галаев Iийса керте латтача бригадаша.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

* * *

Къьстта дика кхъьягарца белгалъяьшна я пятилетка кхоалагIча шера Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехIадьтта чакхдоахача завода Горбатенко Константин Григорьевича кулгалдеча № 21—2 йолча установка коллективан Колесников Анатолий Алексеевин керте латтача цIьпоьлагIча цеха технологаш. МехIадьтта продукци арахецара ийс беттa план 8—9-ча сентябре хIоачашъяьй шер. IIIанзлехьа ийс беттa планагIа лаьрхIачул совгIа арахийлар цар итташ эзарах сомий маьха товарни продукци.

Социалистически яьье хьалха латтачарца юкъе я Волянков Иван Николаевича кулгалду № 43—3 йолча установка коллективан. 14 сентябре денз хьахулача беттa календарагIа кхъьягаш я яь.

Р. ГОНЧАРОВА,
тха штате йоаца корр.

Подполковник Лазарев Василий Григорьевич

Василий Григорьевич Лазарев Алтайски краи Нытманов ски район. Поршино яхача юрта 1928 шера ваьв.

1952 шера Саратовски медицински институтера тIема-медицински факультет йисте а яьнхьа, порал дош хиннаб В. Г. Лазарев. Цул тIехьагIа Чугуевски тIема военаца летчинай училище дешаца ваха, 1954 шера из йистеньнхай. 1954 шерагара 1966 шерага кхачалца летчик-инструктор, летчик - испытатель, хIаьта цул тIехьагIа военкхIоллена летчик-испытательлор ва из.

Космонавтий отряда юкъедахийтад 1966 шера.

«Союз-9» яха кема сигалдахийта ниIчувча хана экипажа командира дублер хиннаб В. Г. Лазарев.

Лазарев — 1956 шера денз Советски Союза Коммунистически парте член.

Космонавта сесаг — Луиза Ивановна космонавташ ниIчвеча центрие болх беш я.

Лазаревгар дезала вол Александр — летчи училища нурсант.

Космонавта дан нанеи городе Свердловске дах.

Макаров Олег Григорьевич

Олег Григорьевич Макаров Калинински областа Удомельски района Удоеила яхача юрта 1933 шера ваьв.

1951 шера юкъера школа йистельнхай Олег Григорьевича, 1957 шера — Баумана цIерагIйола Московски лаьхера техническ ски училища. 1957 шера денз конструкторски бюро болх бу цо, цига ше инициативни, эрудированни инженер хилар хьахьекхар, космически коваш хьадош балхий деча даньа лаьцад.

1966 шера космонавтий отряда юкъевахийтад Олег Григорьевич.

Макаров — 1961 шера денз Советски Союза Коммунистически парте член.

Космонавта сесаг — Валентина Ивановна конструкторски бюро болх беш я.

Макаровгар дезала вол — Леонид 1961 шера ваьв.

Космонавта дан нанеи Ленинградски области Ивановски посаление дах.

А. Н. КОСЫГИН — ЮГОСЛАВЕ

БЕЛГРАД, 27 сентябрь. (ТАСС спец. корр.). Сербе Социалистически Республика Исполнительни веча председателе М. Бояинча селхан саррахь пхьер оттадир официальни доттагIалла визитаца вена Югославе волча КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председателя А. Н. Косыгина сийна. Пхьер тIа бар Сербе коммунистий Союза ЦК председатель Т. Влашкалич, Сербе скупщина председатель Д. Маркович, республикански исполнительни веча членаш, общественноста вайалаш, Iилман культурин бокхий деятелаш.

Гимерзаяь, доттагIалла хьалаша кахьдаьна пхьер долча хана кадаш текъадеш кхъьяьлаш дир М. Боянчеи А. Н. Косыгинеи.

М. Боянча белгалдаьккхар, Югославен Советски Союзен халкъашта юкъе традиционни доттагIала тIоаьга буьзамаш хIлар. Шин мехка халкъаш, белгалдаькхар цо, оагIув оагIоца а болаш юкъера моастагIчоь лийтад дуьнен шоллагIа тIом болча хана, хIаьта хIанз'а дерхIар юкъера да цар — социалистически общество хьалъоагIа.

Жоп луча кепара ше къамеьл деш А. Н. Косыгина аьлар, Югославе яьккхача хано, Д. Биединачеи кхыча югославски кулгалхоцен хиннача беседаца дог тIоаьга раьза даьд.

Советски Союзен Югославен халкъашта юкъера доттагIал, белгалдаьккхар А. Н. Косыгина, бокъонца долча шиI маIанагIа исторически да. Из белгалдоал гашна тхаллагIа денз тхайоагIа-чеи тIоаьгачеи традицеца.

БЕЛГРАД, 27 сентябрь. (ТАСС спец. корр.). Югославски столицина йистте гIолла къальулачча СФРЮ докхкхача агропромышленни комплексе—«Белград» яхача комбинате хилар тахан СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин.

Веза советски хьашеи цунна улыбаьнна баха нахи кхашкеи плантацешкеи хилар, комбинате шугий-товарни фермай, чакхйоахача предприятей болхаза, агротехнически института гIулаьхашка хьежар.

Хьатта дика болх бар — тха декхар

Ахкан юккъе хьатIаккхьяь долладеь, хIат кIоарга гуйре тIаьхьаччалца сецаш тха совхоза центральни хьатта. Цудухьа кхашка болх бераша санна чуйийна болх бу хьатта болжкараша я.

Уж шера санна духха болх цIакхе я хиннабаш тха хьатта. ХьалхагIа пиятIкъа 3000—3500 тонн мара кв бола хIат даьхьар тхо долча. Уж шера 6000 тонна-га яIаккхьар.

Хинна хало юкъа сеаш ши. Каст-каста делхача доIаеч дораеш, цхьаь метте латташ ди-бийса ца доаккийташ тайп-тайпарча машинеч чакхъьякхар оаха кIи элаш. Кхъь сменаз болх беш 200 гарггга саг вар тхатта.

ХIанз шин сменах бу оаха болх. Хьакх хIама шортта да, пачхьалкхенна духха хIама ца эшаш планагIа доаглар миссел шиъ ялат дIадениъ дашнадалдеь з.

Кхъьстта терхьам тIебахийта кийнад эхта пIаде фу. Керже, цIендаь, дийга хьалхарча класса дIа а кхачийта дIаотгадьяь 750 тонн кIа. Иштта кийчбаьб 200 тонн муха а.

Уж деношка хьатта хьакхахь долаяьь кердача хьувхьама гидуаргаш. Уж хьашка, цIенъе дика кийчо яьй оаха. Царна лаьрхIа мотгигаш а муъьяьльхай, телярашдега, кхоастаде механизмаш, болх бе нах кийчбаьб.

Царна тIехьа йолаллургьяь хьажжIаш. Лоацца аьлча, хьатта кхъьстегача яьяьл хьинар кхы а айде дезаш да хьалхашка латта декхараш. Оаха уж кхоачашдергда, хIанз аьлча нахаддаш болх беш тайп-тайпара плат цIендеу 15 машин я тха хьатта, биисана болх бе сийрда йоагIаш электрически дампаш. илат дIа-хьа кхъьа лаьрхIа автомашинаш я. Из ерриге техника дика йоаззш ва цунга хьожаш вола Костоев Iалихан. Сиха товаю по ета машина.

Дlайхча дешашца хоастабелов сона дуьхьача тIерашка хьатта кхъьстегача яьяьл хьинар кхы а айде дезаш да хьалхашка латта тIехкхоачашъяьй цар бурув тохара ийс беттa план.

Иштта дика кьа а хьегаш хIанзлехьа октября бетта чотах бIаьш метраш бурув тохаш бурув детта мастераш Хадзиев Микаил, Галаев Iийса керте латтача бригадаша.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

* * *

Къьстта дика кхъьягарца белгалъяьшна я пятилетка кхоалагIча шера Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехIадьтта чакхдоахача завода Горбатенко Константин Григорьевича кулгалдеча № 21—2 йолча установка коллективан Колесников Анатолий Алексеевин керте латтача цIьпоьлагIча цеха технологаш. МехIадьтта продукци арахецара ийс беттa план 8—9-ча сентябре хIоачашъяьй шер. IIIанзлехьа ийс беттa планагIа лаьрхIачул совгIа арахийлар цар итташ эзарах сомий маьха товарни продукци.

Социалистически яьье хьалха латтачарца юкъе я Волянков Иван Николаевича кулгалду № 43—3 йолча установка коллективан. 14 сентябре денз хьахулача беттa календарагIа кхъьягаш я яь.

Р. ГОНЧАРОВА,
тха штате йоаца корр.

БАЬЦАДААРАШ — ДУККХАГIА

ИюлагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера пачхьалкхенгата 96 эзар тонн бIаьдаараш дохка деза и республика колхозаш совхозаш, е дIадахача шера планагIа пачхьалкхенга бIаьдаараш дохкара план хьокъара 3 эзар тонн дуккхагIа.

Уж шера 24 сентябрь тIаххоачаш республика колхозаш совхозаш 57,8 эзар тонн бIаьдаараш дехкад пачхьалкхенга, е дIадахача шера цу ханна дехкарел 28 процент дуккхагIа.

Дика доярхIабу бIаьдаараш чуэарцеи уж пачхьалкхенга дохкарцеи Шалински района колхозаш совхозашца. Республике из мара район яц пачхьалкхенга бIаьдаараш дохкара план а социалистически денхараш а кхоачашдаь. Пачхьалкхенга хIанз а бIаьдаараш дохкаш и из район.

Дукха хIама дисадаш пачхьалкхенга бIаьдаараш дохкара план кхоачашъе Ахьой-Мартановски района пхьегамошта а. Масала, 24 сентябрь тIахкоачаш 95 процент кхоачашйр цар бIаьдаараш дохкара план.

Шоайла социалистически яьь делаеш я бахача наха дуккхагIа бIаьдаараш лоаттабу Грозненски Сунженски районаш. Яьье чьалха ба Сунженски района къаьстегамхоша. Пачхьалкхенга бIаьдаараш дохкара план юкъера процент кхоачашъяьй цар, дIаьта грозненшаца — 55 процент мара кхоачашъяьй.

Дохкха деххар тIадус пачхьалкхенга бIаьдаараш дохкара Гудермесски, Малгобекски, Назрановски, Наурски районий къаьстегамхоша. 24 сентябрь тIакхоачаш пачхьалкхенга бIаьдаараш дохкара план юкъера лаьрхIача 22—38 процент мара кхоачашъяьш цар.

IIIадаханиъ шера кхедаьлча дуккхя дуккхагIа бIаьдаараш кхедаьвл укх шера республика кхаш леладераша. Хьаьта цар ерриге а торонаш и пачхьалкхенга бIаьдаараш дохкара шоай деххараш я кхоачашде. Царех биисна пайда эна беза бIаьдаараш кхедераша.

24 сентябрь тIахкоачаш пачхьалкхенга бIаьдаараш дохкара план кхоачашъяра (проценташ).

СВОДКА

Районаш	
Ахьой-Мартановски	95
Грозненски	55
Гудермесски	38
Малгобекски	22
Надтеречни	65
Назрановски	22
Наурски	30
Ножай-Юртовски	1
Сунженски	63
Урус-Мартановски	62
Шалински	100,5
Шелковской	76
г. Грозный	45
Республике	60
IIIадаханиъ шера	
25 сентябре хиннар	49

НН. К. Д. СТАЦЕНКОНА, Н. Д. НОВОЛЕНОВНА, А. Н. ШАТОВНА НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР СИЙЛАХЬ ЦIЕРАШ ЯЛАРАХ ДОЛА:

НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Юрта боахама даькъе дика хIамаш карагIдувларах сийлахь цIераш лоьла:

НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР ЗАСЛУЖЕННИ МЕЛИОРАТОР ЯХАР

Стаценко Клавдия Дмитриевна — Грозненски опытно-мелиоративни станце йоккхагIйолча Iилман болхлочоа.

НОХЧ-ГАЛГАЙ АССР ЗАСЛУЖЕННИ МЕХАНИЗАТОР ЯХАР:

Новоленов Николай Данилович — Грозненски опытно - мелиоративни станце механика.

Шатов Александр Николаевича — Грозненски опытно - мелиоративни станце тракториста.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный.
1973 ш. 27 сентябрь.

№ 7 йолча ГIИШЛОЙ - МОНТАЖНИ УПРАВЛЕНЕ БОЛХЛОШТА НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА:

НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Къахьегаме даьха толамаш баььян долаш Нохч - ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Алейников Олег Витальевича — управление начальника.
Богаев Исраил Ибрагимовича — бетонщика.
Качигурова Лидия Федоровнана — керттерча бухгалтера.
Панков Евгений Александровича — плотника.
Сабиров Увайса — бетонщика.
Салимов Камалудин Аглархановича — балхашта тIаваллачоа.
Шляхтин Виктор Ивановича — отделочника.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный.
1973 ш. 27 сентябрь.

МАССАВА А ОАРЦАГІВАЬЛЧА...

ОТЧЕТНО-ХОРЖАМА ПАРТИЙН СОБРАНЕРА

Ухх деношка Малгобекски района «Ингушский» совхоза партийн комитета отчетно-хоржама собрани хилар. Отчетни юкъа парткомо бахьа балхах доклад йир цу секретаре В. Гуноевс.

Доклад юкъаг собране кхамъалл дир Б. Тангиева — № 1 йолча отделене цхьоп парторгранизаце секретаре, У Гуноева — № 2 йолча отделене управляющи, Н. Пешхоевс — доярка Б. Чергизова — совхоза кертерчоа зоотехника. Г. Ганзалоева — совхоза кертерчоа агронома, С. Алероева — Долакодарга юрта Совета председателя, А. Гетогаева — совхоза кертерчоа.

Собране кхамъал дир КПСС Малгобекски горкома хьалхарча секретара Н. Г. Кашеева.

Собране хержар керда партийн комитет а цун секретарь а дерий, бригадий, фермой, кхуьча производственни участкий балха, массанена а дIабозийтар яхьх хьалха латтанаш, коммунистически кхьаьгамаш тIехьарга боламаш кIезига нах кхиссавш.

Совхоза рабочкомо производство дегIабоалараь керттера дешаш титтадаш, болхлоЙн тIулакхерча кхиссавш, культурно-бытови латтанаш хьалха кIовачIагIа хIайр боаккхо яц. Профсоюзни организацеи совхоза директоре кIезига ю болх-лой собранеш.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома Х пленумера Малгобекски горской партийни организацере XII пленумера решенеша дIадахара а тIайнара эргабалкхаза дIабабаьл комсомольски организацеи болх а.

Кхувш йоагIача тIехьенна вай дайй кхъьбгена, революционни, боевой традицеша кхетам дуьгIа йоагIача тайпара леладелш. Совхоз «Хан» а духха кагнрхой бо шоай» ю жовкъабразобстановкин культурин бозарш лаьа йолаш. комсомола комитето тIагIертта кьовсам лоаттабоь къаьхьараеи производственни пизам «ЮагIа» ца тIехьа, хIинц а духха моттиг бан вийсиру кагнрхоша прогулаш еш, балха уж тIехьабуьгаш, цар кхьоа дола а харнаьхь гIулакхаш леладелш.

Халхъа тIахьожама группен посташтен юкъе дакъа доанаш 102 сагIа, нарех 28 коммунист а волаш. Бакъда, цу бокхчача нисъ лерггIа пайда эшаш ухъаза. Хьаавхаrн а оттаяча планагIа болх бан халхъа тIахьожамхоша, доаттIар хьалехаш постий председателашкахь, дог Портлага ши совхоза партийни, профсоюзни, комсомольски активаш.

Керда керчача партюмкарга уж дерригге кхоачамбоапараш ма-хьулла сихгагIа дIадахаро дIелийкар собране дакъалаьцапараш.

ЦIЕНКАШТТА ТОАБЕ ПАРТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКИ БОЛХ

НАХА юкъе бу партийно-политически болх оьлангара дена тоабоь, къаьстамхошта интернационални, атеистически, патриотически кхетам балара хьакъехь КПСС обкома Х-чен Малгобекски городской парторганизаце XII-чен пленумната въ-решенеш хоачашъяра хIаннчча тIехьагIа дукха болх бе бечаш а совхоза паргком, берриг комиссеташ.

Доклада тIа маалара, отчетни юкъа совхоза болхлоцца а бахача наха а 245 лекин дийнай. Бакъда, интернационални, атеистически деташ а хетаьвь.. 30 декин мара яи. Из геттара а IIезига хIлдара дувца а дезаш. ПIелгашна дагарбе йиш и наха юкъе «интернационални» бох бена хьинаре дакъа доаца коммунисташ.

Вай дахара новкъъре еш дола дIаихача эдиса ехьдиса яьнна тIулакхаш дIадахара, наха патриотически, интернационални, атеистически кхетам балара хIама деш бан коммунисташ отделений управляющеи: Н. О. Цаагиев, М. Б. Хамхоев, З. Х. Гандалоев, керттера инженер Б. В. Котиев, керттера бухгалтер М. А. Будуг-ова, керттера зоотехник В. Бен. Чергизов, керттера агроном И. С. Гандалоев, воккхачIа вола профаб Б. Н. Галаев.

— IIДахьожар вай юртанша, — йоахар собране кхамъал дIаьа совхоза директора А. О. Гетагажева. — Массенахьа хий, экстрически сердал, дика цIенош, нахьаш да. Из дерригге а дыша тоабашта керте даттаваша, тушеяцаша дац дац. Из дерригге а дац хьаьнала кхъьбгечаь наха. Вайшта керда, нраз дола вахар кхоллина мах бан аьргоалга новкъ кхоллараш. Цар коммунистически партеп Советски правительствоя, эрсий, а кхидолча а халкъонна. Цудуьга лениноа калький доттIа-лагIа тIехьа санна лорде зе-за вай. Тахан тIара коммунисто, дог йоаца дола хIара саго ма-шиар боацаш кхоьсам лоаттабе бе-за вай вахар нраз дола хIара ди-лахлинна, воккхачIа а болчча тайпара наха тIабозийтар а безаш уж хьаллунпарап. леладелаш, совetски наха юкъера вонца доаде тIегIараш. Из лоций Пал-тIайн нохчийн бераша ъаьа, вай-на дабба зе вынца шоай шIа а дай-лоанош а бита баьлхача къьхьоллина, медицински болхлошна дерригача халкъа а эхь тIатосеш дола айра тIулакхаш леладар! Этгара халлах вай, коммунисташ, нагтаотгабе деза цу тайпара наха.

Отчетно - хоржама' партийни собране кхамъалл гавзара а пи-гага тIайнача социал тIа а хIара тIайнача социал тIа а хIара кхетам пайда эшар, лаьтта леладелаш культура лакхар, агрономически лакхар цIенкаштта тоаяр, механизаторий, тракторно-полеводчески бригадаш, отделений управляющеи, специалистий «безотходам» технологи» а, «Ягати» кхийдо «Ингушский» совхоз» а, «Ягати» совхозе а, «Малгобек» а,

1 ОКТЯБРЕ ДІАДОЛАЛУ ПОЛИТДЕШАРА СИСТЕМЕРА КЕРДА ШУ

ДИКА КИЙЧО ЯЬЙ

Цхьоалгlча октябре ДІадолавуча политически просвещение система-ерча дешара кердача шера пропагандисташа хьалхажа латт бехктохкаме дехкараш. КПСС XXIV съезда историчесни решенеш цхоачашъера тІагlерта кьоначам доаттабеча вай республикерча кьахьегамхошта нар йолзийтарехь политически теоретически тlехьале, вай заман керттерча проблемаех йолу КПСС XXIV съездо оттаяь положенеши выводаши, КПСС чухьарен дрархьарех политика.

КПСС райкомашен горкомашен бюкъа организацеша болх баьб. пропагандистски болх булургбола нах хьахоржаш а уж кийчбеш а. Ухх деношка республика районашка хинна пропагандистий семинарашен слеташен пропагандисташа методически новкъосташ дан.

Политпросвещение керда шу ДІадолаг мишта хиЙденна шо, вына, аз хаттар дича уьз тапара жоп делар соца партс Назрановски, Сунженски райкомаш Малгобекски горкомех болхлоца.

НАЗРАНОВСКИ РАЙОН

Дешара кердача цера Нъьсарен районе болх беш хургьа марксизм-ленинизма лардаш Іомаю 349 саг чувоагlга 17 школа. Цар Іомагlердча КПСС историн, политэкономи, философи, Ленинан коммунизм, экономикан, производствана доаллареп лардаш.

Партийни дешара лаккерча звеноне хьалха чуоргьа 747 саг. Царна лаьрхlа 26 семинарски группа вlашагlгlьеллаб. Царех иттина «Нана тlекъни Ілма» техничесни прогресс сихъара КПСС XXIV съездо оттаяь декъараш» яха проблеман Іомагlерча. Хlъьта воях группашка дешна багlбена лаьцуг Іорхо тlа «Пролетарскин интернационализмах хlанзарча замахи бола маркснстско - ленинскн хьехаш» Іомабергбв.

Экономически болар кердача шера шерра доаржадара боккха болх баьб КПСС райкомо.

«Экономически знанеп лардаш» яха курс Іомаергьа кьахьега цера болх беш йолча 27 школе, цига дешаш хургба 588 саг. Хlъьта пооллагlча шера болх беш йолча 23 школе дІаэо дешергда 430 саг то.

Партийни дешара кокъера эвеношта лаьрхlа районе вlашагlгlьеллача вуриЙгlта школе КПСС ирхьа-ларча хьалха а политика йовзийтарца. Из дешар Іомадеш а 249 саг хургба.

Шен - шеношта лаьрхlа а юртера чоьгlа клубашка, библиотекашка уьх шера хьаела «Кхалнаха — повулярни знанеш» яха 150 кхалсаг деша вгlаргбола лиз школа.

Районе болх беш хургба халкьа университет. Цун кхаь факультете Іомаергьа правовн знанеш, литературен искусствон, унаучнено. Комсомольски политдешаре уьх шера болх беш хургьа нт кружок. Цига деша вагlача 233 саг Іомаергьа коммунистически мораль, экономически знанеш, «СССР дьхера дегlбоаларш — техническ къмий политнтка толар» яха проблеман.

МАЛГОБЕКСКИ РАЙОН

26-ча сентябре горкоме хиннача пропагандистий слете дІайлар лоаттабеча техникадьнача шера втогаши кердача цера де дезарашш. Слете дикагlбодча пропагандисташа грамоташ елар. Йокхха пропагандистски говзаа йолаш, лаДУГlархьоЙта дега чу дужа дош, ала хоанн ба Н. П. Мезгин, Б. В. Дягоев, Н. Ф. Мордвинова, А. ч. Земурзиев.

Районе вlашагlгlьеллай юхььанцара дешара тхъо политшколга, марксизма - ленинизма лардаш Іомаергьа говзатхье школа, полнтдешар школш Іомадеш болмарна лаьрхlа тхъьа хlкойтта теоретически семинар.

Районе партийни боахемен куДгалкоота лаьрхlа я 36 саг дешаш хургьола цхьа школа. Халкьа университета пхе факультете дешарда 346 саго. Республикерча кхича райбашкпа сецна, хоьхьанца хьаеда ухлаа а КПСС арахьарен чухьарен политика Іомаергьйола школа.

Районе болх беш хургьан коммунистически кьахьегама а кхланаха лаьрхlа а школаш,

СУНЖЕНСКИ РАЙОН

Сунженски районе политдешара заняпгш чакхйоахаш 118 пропагандист хургба. Уьказа шолгlачу кlалча 40 марксизма - ленинизма лардай школашка дешаш хургба 932 саг, 48 семинарски группашка — 992 саг, 17 юхььанцара политшколашка—237 саг. Иштта массови политически дешара формашка дешаш хургба 386.

«Октябрь нрача кнотеатре интернационалнин политически кластан йолу планаш, консультацеш, методически хьехамаш дар.

Уьх шера районе болх беш хургьа марксизма - ленинизма лардаш Іомаю 32 школа, цига дешаш хургба 800 гаргга саг. Хlъьта 48 семинарски группашка дешаш хургба 2 вояр гаргга саг. Цар Іомадергда Іилма атеизмаи кхъьеган хьехаш.

Социализма мехкашка

БОЛГАРЕ КЕРДА «ФОРДА КОА НАIАРАШ»

СОФИЯ. («София-пресс» — АПН). Болг бе йолаенай Варна-Запад яха керда болгарски порт. Эттара хьалха цун пачхьалкха кхьаьчар Девненски промышленни комплекса кердача химически заводашта Мурманскера 8 заар тоин аппараташ яхьаш дена «Мургаш» яха кема.

Порт хьалъьыйй Варнана духа таьна йолаш. 20 километр лаьтта хьачу а йолаГаш. Кийча а кхо причал, хIаьта ер шу чакхдоьлаш йистеърья кхы хъоъ. 1975 шу чакхдоьлаш уж пхийтнера дIакхоьче лаьрхIа. Царна пхи 240 метр йIаька я. Царна вах хьоотта йиш я дуккха тоннаш тIайолд кемаш.

ПОЛЬШЕРА СТАНОКАШ

ВАРШАВА. («Интерпресс» — АПН). Дiаьлаъача кхьа шера польски станокий экспорт 46 процент лаккъьенай. Кхьча мехкашка дIадохийт польски станокаш еча промышленнота продукцех кхоьлагIа дакъа. 100 мехкага станокаш а оборудовани а йохк «Металлэкспорт» яхача предприяте. БоккхагIбола заказчикаш па Советски Союзи кхыдола СЭВ-а доаькошхоьн. Уж тIехьъьарча шера Польша лоархIаме договораш даьд станокаш хьажа кооперацин специализаци а яра. Цу дакъе ча хьалха СССР-чара согласований. Цунах Советски Союзо польски промышленота 19 тайпара станокаш лоаттаю, хIаьта Польша Советски Союза — пхе тайпара станокаш. Толамна дегIайолагIа станокаш хьажа йола Польшанен, ГДР-ан, Чехословакенен юкъера специализацин кооперацин.

ПРИЛАВКАШ ТIА — КЕРДА КIАДАШ

ПХЕНЬЯН (АПН соб. корр.) КНДР городашкара а юрташкара а тIикай витринаш тешаш ду мехка пIтача промышленносто дика толамаш дахара. ХIара лейна духагIа хул хьалъьа ишш доза тоараш, тайп-тайпара хул пар ассортимент, дикагIа хул уж.

Пайгача промышленноста предприятей коллективашца планонна зеланеш хаьа хьалха кхоачашье аьлина деккар тIайийад.

Из, яхь йолаьяр Пхеньянски текстильни комбинат я. Шу доаькоъъ тIоне ужк предприяте цхьаъка 150 тайпа керда кIадаш арахIадо.

Ф. ЛЕСКОВ.

ХИЙ КХАШКА

ГАВАНА. (АПН корр). Пинар дельрно провинце Лос-Пальясос яхача хи тIа деш дола гидротехнически балхаш тIеташ ду.

Хий къайлаха плотинаца 5 квадратни километр майда йолу искусственни водохранилище яьй. Кара хьабаъь Iама чура хий каналашка тIоолла дуга кхашка тIоргоъа. ХIаьта провинце юкъара боарам 3,5 миллиард кубометр хий дола кхо искусственни водохранилище я.

Революци яллалеъа провинце хиначул хид 75-ша дукхагIа да изгидростроителий дукха болх бар: республика хлакьбоаьна планашка тьежка уж леккарийла ба хIаназара нIт шу йистеълалаеъа провинце хIаман дIаюьш долча аз кхашта хий диллад.

Искусственни Iамзара хий дуга кхашка, шекар доаккхуа тростинки цитрусови культурен плантацешка кхоачаргда.

ХАНОЙ. Американски бомбашаш йохаь Нхаи-Тьен яха квартал хиннача мотте хьаьдаш латт чуйо керда цIенош. Цу тIехьа незимата новикъостал дац социалистически содружества мехкаша.

ТАСС фотохроника.

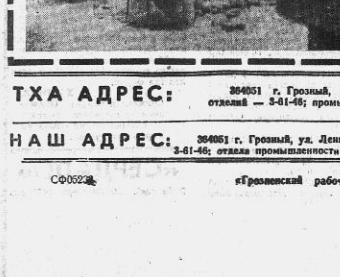

ВАХАРА ХЬАЛ ТОАДАРА

Социальни Iалашонга дIаьхийта рузка ца хьддаш совдоьлаш хьларех (1973 шера 1-ча январе республике тIолла шу дуьлакха дIадохийта ахча 64 миллион сом дар), хIаьта шиттта, пенсионерий а пособеш йIдерий а континтгент шолдуш хьларех (далкх белгельйыккъча хана уж вар 163 заар сагI) хIаназлаьа дуккагIа теркам тIабахийта безаш да кхъьегамхошта социальни Iалашо яра тIулаьх.

Пенсеш хьежадарцеи уж дIателарцеи дуьзаделна готта ведомствени тIулаьк хинна Iаш хIаноз социальни Iалашо елга: хIаноз пенсеш хьежадар предпринятеша, учреждениша, совхозаша, колхозаша, хIаьта социальни Iалашоп органех пенсеш нийса хьежадара а, шиттта буьзама предприятеша уж нийс хиннаьха дIателара а тIехьожам лоаттабу организатораш худ.

Инвалидаш балха оттабелга, царна керда говзалаш Iомаелга, къабелшаца наьхен инвалидийн тей-тайпара дукха хьаштаи тIехьаьчадецига санна доза дешаш социальни Iалашоп отделаша къестад профсоюзни организацеша, предприятейн учреждейн нулгалхошца цIьъна. Ишттта къестадар дарбана-къьхьегама экспертиза дешаш а.

КПСС обкома Х пленум хинначух тIехьагIа пенсеш дIаладаре а дIателара а центр болх бе йолаелларца социальни Iалашо яра системе къьхьегам вIашагIболлара керттера форма хулаш даьт централизацеч.

Уж шера 1-ча сентябре централизованни дIаьсаре пенсеш пособеши дIаьзде а дIателе а йолаенай Заводской, Старопромысловски, Надтеречни районий социальни Iалашоп отделаш. Сентябрагара дена октябрь кхъьа кхачалца йолча хана пенсеш хьежадарп дIателарп тохкам бергба Ленински, Гудермески, Советски районий отделашка, хIаьта октябрь чакхболаш централизаце новкъостала болх бергбалаш хилийта дерхI уж рабонаш а. Ер шу чакхлаале дерригача пенсионни книжкаташ, тохкам бе лаьрхIа. Веденски, Ножай-Юртовски, Октябрьски районий социальни Iалашоп отделашка.

Пенсеш пособени дIаьздара а дIателара а керттера технически болх вIашагIхьеташ, машинай новкъостала из Iалашо еши, хIаьта дIаьхо йодача хана республико социальни Iалашо яра кулгалдара дуьзаделна дола кхыдола балхаш кхоачашдеш йола лакха механизированни учреждеш кургьа пенсеш хьежадареи дIателарея центраш.

Уж белгалдаьлга декъ1ваш кхоачашдегга Iалашдергда центро городийн районийн социальни Iалашоп отделашкара хьадьлхьа, социальни Iалашоп министерства тохкьм барта труппа хьежа пенсионни кьхьатех, кхыллолча документех хаиназ а нийса а пенсеши пособеши дIателара дола кхьаташ вIашагIлехьлаьраш.

Нагаьа санна пенсеши пособеши йIдерий кхьаташ тохкам беш а йоладеш а хIаназа пайоний социальни Iалашоп отделашца хиннадаьс, центр болх бе йолаелла бергбагча пенсеш нийдерийн дукха бераш долча а шоаш ихьаь бахача а поаьойн дергига кьхьаташ центре вIашагIтеха хургда.

Ханнаьхеи нийсеи пенсионерий а пособеш нIдерий а лицевой счеташ дедделга центра деккар да, пенсеши пособеши дIатедарех бухгалтерски учети отчетности нийса оттаелга а центра аппарат деллара эшача расподаштен асигнованиешгеи планированни елга а санна.

Пенсеши пособени нийса дIаьхьедарга бола тIаъожам чIоагIбара а законах доацап ахчаш доацап мотгинаш па хIинтIара а централизацеи еш оттадьд хьълха центрон тIаккъа министерства таIхьожама группаи техьачуд тIехьагIа мара пенсеши пособеши дIа па толлагIа. Хьълга пенсеши пособеши хувцача, е уж нIдара ха нIаьхьъча хьна а берга ва нэ тохкам.

Социальни Iалашоп министерстваца партийни а советски а органашкара новкъостал эш пенсеши пособеши дIаьхьежадеча, дIателара центре болх бе шоай тIулаьк доазап хььнала къьхьегадола нах Iахара.

Пенсеши пособеши дIаьхьедара а дIателара а централизаци яьчуд тIехьагIа социальни Iалашоп министерстве а цуп моттнерча отдаделга а белгала тоадердга инвалидийн пенсионерийн къьхьегама а материально - бытовой а тIулаьхап.

ХIаноз республика хIаьъьа бохаче болх беш ва 8340 инвалидн пенсионери, хIаьта уж тIехьъьарча пхе шера болх беш бола 3-ча группа инвалидаш 32 процентагара 83-нере кхоачаш дукхагIа хиначаь. Iахха 1972-чен 1973-ча шера хьълхарча яьх бештан балхаэ отгавьъь 682 саг. Цу тапа кергда Iомаваь а белха говзал эргаяькха а ва 197 саг.

Социальни Iалашоп министерстваца, цун отделаша шоай деккар лоарХI инвалидаш пенсионерашн къьхьегама дукхагIа юкъеозлага, эттара хьълха наьха тIулаьх деча доакъьошка а оза. Цхьабакъда, Гудермески, Шалински, Ленински, Сунженски районий Iалашоп отделаша тех ац цу наха болх ца бара бахьанаш, е царна болх Iалашбара хIама а дац.

Уж тIехьъьарча шерашка белгIала тоаделлад тIема а къьхьегама а инвалидаш транспортаца Iалашбелга; хIаноз царга а дукхха автомобилаш, мотоколяскаш. Уж шера 1-ча августе инвалидашка яр 1230 «Запорожец», «Москвич», «Жигули» автомашинаш а 720 совIга мотоколяскаш а. Алхха уж шера инвалидашта лургьа е царга пачхьалк эьхьаь йохьарца кхы а 250 автомашинни мотоколяскен.

Сийлахь-боккхача Дахьен тIема цхьоалагIчен цоллагIен группай инвалидашта дукхагIча дахье санитарашца а, Москвица а дарба делга Iалашду. Вогга латт Сийлахь-боккхача Дахьен тIема инвалидаш чубахача фусманца Iалашбара тIулаьх: 170 инвалид ва фусамий хьал тоадарга хьежаш.

Республике инвалидность дохIар яра а дарбана - къьхьегама служба тешара а тIаберзабаь бар дарбана-къьхьегама экспертни комиссей болх. ВТЭК-ах йолчу положенига хьежжа кердача тайпара вIашагIбеллаб хIаноз цу комиссей болх. Республике хIаноз хIара дийнахьа болх беш районий юкъара ворхI дарбана-къьхьегама экспертни комиси хургьа. Москверча, Ленинградерча экспертиза институташка цоай говзал лаххьъь бола дика лорашэксперташ хургба массе а хана цига болх беш.

Наггаьа мара вIашагI иа кхеташ, массе хана болх беш дораш боанаш, пудухьа экспертни тIелаташ деш, инвалидность ца хилийтара а из доахьара а тIама ца деш, шоаш даьчун тохкам ца беш хиннна дарбана - къьхьегама а экспертни а кагий комиссеш дIаньъьаб.

Система а хиина дIаэттаб хинханнаьха республика районашка дIа а уъаш ВТЭК-а заседанеш яр на инвалидаш Iалашбара керда форма. Цига уъаочча тоижам бу шиина дарба деча лорашца, по болх беча предприяте, учреждение хулгалхошца, профсоюзни а социальни Iалашоп отделий а викалашца ихьана.

Шиттгара-шиттга лоллуш да инвалидаш хилар. Нагаьа санна 1963 шера хIара болх беча эзар сага юкъе 13 инвалид хиннавале, 1972-ча шера ккоъ мара хиннеяш. Уъх дIадаьнначул пхе шера инвалидашка юхъехьожача хана, болх бе йиш хилар гуча а дьлина, общественна пайдаеча балха вахийтар 2860 саг.

Инвалидность хилара боарам хIара шера лоллуш боагIа пай республике. Уъх тIехьъьарча ворхI шера из лоьбеннаб Къилбаседа Кавказерча республикашкен краяшкен болчул а, ишттта РСФСР шера лаьрхIа боарамал а.

Инвалидность дохIярлар алхха экспертни служба болх «вабарах хинна ца Iен къьхьегамхой вахара а, культура а боарам лаьрхIаларах, къьхьегама а вахара а къьхьегам тоадалараб, республике бахача наьха унаьхIено лорашэра хIаданза йоаьхо ярах хIаьхинна да.

Социальни Iалашоп министерства отделий болхлой кардай балха кийчо лаьхъьара лаьрхIа ворхI бетта йола курсаш вIашагIлехьяй республике. Цун совгIа хIара шера дуккхуча социальни Iалашоп болхлоша цин бетта йолча курсашка деш Армавирен Ленинградеи. Дарбана-къьхьегама экспертиза лорий переподготовка худ хан-хьанаэьа Москвеи Ленинграден.

Министерстве чIоагIа терко еш лелабу бахача наьха, письмошарен жалобашцарен болх. ХIара жалоба, письмо, заявление лоарIаш хIам бу балха юкъера кхоачашбоцарех хоам беш из хилара хьежжеж.

Ше къьастача журнала тIа дIаьздар деррига письмош, жалобаш, заявлени, цул тIехьагIа министра, е цун заместителя ваэах отделашка дIадохьийт уж, хиннаьха кхоачашдара тIахьожам лелабу карточкашца е журналашца.

Жалобаш тIехь-тIехьа «Iезигlуш латт. Нагаьа-санна 1968 шера 1539 енаэле, 1972 шера 1147 мара енаэш. Iалашоп гIара дIаьжара ханаш а.

В. СИМАРЗИН,
социальни Iалашоп министр.

Проспекташ аьнна дукха ха йоаццаш мара цIераш тахханза йолча магистралаш я Москве. Царех ца1 — Калинина проспект.

Архитектурни тохкамаш деча Парижски центро «Гран-при» яха премеи хьожаьвй Калинина проспект йIала оттаэьча проекташа архитектурни куцаш кердадахарах городаш хьълъьара перспективни планаш кийчъча толамаш дахарах.

Маььхагахьа еланна, шера тротуараш а йолаш йола шера магистраль Москва хозъеш я.

СУРТА ТIА: таханара Калинински проспект.

В. МАСТЮКОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

Керда книжка

Уъх деношка Нохч-ГIалгIай книжни издательства цепа а тешар эсси мехтада арахIадаь «Шекински эксперимент» «Грознефтехимзаводы» объединение предприятешка» яха Г. Ф. Пальчиковеи А. И. Желябовскен бронюора. Авторша душ Грозне мехкдаттаъ чакхдоьхьеч мехкдаттъа химеи предприятешка щекинскин мотгеи юкъейлаларах, дIайоаржарах, болхлой къьхьегамца бола материальни моральни безам лахьбара а алапа кхоара а цу методах боалача пайдах, халкъъ боахама болхлоштта цо дечь нокъостолаш.

Цу книжка гIо дергда къьхьегамхошта цар экономически оборозаний лаккъьара, студенташтта цар производстве экономика Iомаяра.

Ю. ЮСУПОВ.

СПОРТ

БОККХА ТОЛАМ

Молдаве столице, Кишиневе, уьх деношка чакхъьълар вай мехка духьъьашка дIаьхьой кинна кIгIрохIгIа юкъе 1000-ел къьлар мотгиг яккхара яхьаш.

Цу яьхьашка дакъа Iолашп бар СССР чемпион Башкирера А. Куртовой, катIрошта юкъе Европа чемпионан М. Ильинична (Москва) санна вIашагIлехьяр. Баллех котало яьккхар вай къьнача мехкахочо.

М. САЛМАНОВ.

АРГIАНАРА ТУР

СССР футболан чемпионата «А» класса II-ча лига III-ча зоне ловзаш йолча командашта юкъе аргIанарча туре хиина вIашагIкхетараш иштта чакхдаьнна:

«Химик» (Новомосковск) — «Терек» (Грозный) — 1:2, «Динамо» (Ставрополь) — «Уралан» (Элиста) — 2:0, «Кубань» (Краснодар) — «Динамо» (Кировабад) — 2:0, «Дружба» (Майкоп) — «Полад» (Сумгант) — 4:1, «Динамо» (Махачкала) — «Салют» (Белгород) — 2:1, «Металлург» (Тула) — «Машук» (Пятигорск) — 0:1, «Волгарь» (Астрахань) — «Калитва» (Белая Калитва) — 1:0, «Лори» (Кировакан) — «Сталь» (Орел) — 1:2, «Ширак» (Леninакан) — «Авангард» (Курск) — 2:0.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

29 СЕНТЯБРЬ

С. М. КИРОВА цIерагIа парк. 10.00. Волейболаэьи баскетболаэьи йола яхьаш. 17.00. Нохч-ГIалгIай пачхьалкхъхен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.00. «Сага духьа, вахара духьа» яха дагахьара журнал. 19.00. Урус-Мартановскен Назрановскин районий художественни самодеятельносто коллективаш концерт. 18.30. «Доттагlаштта юкъера доттагIий» яха кинолекторий. 19.00. Кагирхой салаIара сайре. «Сказочники» яхача вокально - инструментальни ансамбла выступленеи. 20.00. «Шунъарча безамах» яха Ленинградски эстрада артистий концерт.

В. И. ЛЕНИНА цIерагIа культура Дворец. 11.00. Брака торжественни регистраци яр. 12.00. Аттракционий городоко болх бергба. 18.00. Сакъердамечча вIашагIкхетарий клуб. Лакхенъарча классий дешархой бал. 18.00. «Сага психика тамашийна къайленап» яха декци. 19.00. «Интер» яхача ансамбла выступлени.

Химикий культура Дворец. 10.00. «Фьызгий дунен тIа» яха утренник. 17.00. «Нохч - ГIалгIайчен ашараш» яхача духовой оркестра выступлени. 19.00. «Ха» яха клуб. «В. И. Ленин — социалистически къьхьегама инзам IоагIдарах» яха лекци. 20.00. Кагирхой салаIара сайре.

«Красный молот» завода культура Цlа. 17.00. «Са Даьхе — СССР» яха кинофестиваль. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Н. К. КРУПСКАЯ цIерагIа культура Дворец. 17.00. «Лаьттан тIаэра це санна кхы йоаца тамаш —сар» яха дагахьара журнал. «Экспресс» яхача вокально - инструментальни ансамбла выступлени.

30 СЕНТЯБРЬ

С. М. КИРОВА цIерагIа парк. 10.00. Волейболаэ йола спортивни яхьаш. 14.00. Ловзараш, массовкаш, викторинаш. «Болх бу «Светофор» яхача берий городоко. «Гlашлон велосипеди» яхача темаэ наьхьашка лелара бокъонаш Iомаерга. 17.00. Нохч - ГIалгIай пачхьалкхъхен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.00. «СССР машинаш» яра промышленность дегIаяр» яха лекци. «Доттагlаштта юкъера доттагIий» яха кинофильм цхьъьаргда. 19.00. Кагирхой салаIара сайре. «Сказочники» яхача вокально - инструментальни ансамбла выступленеи. 20.00. «Шунъарча безамах» яха Ленинградски эстрада артистий концерт.

В. И. ЛЕНИНА цIерагIа культура Дворец. 9.00. «Малышок» яха кинотеатр. 10.00. Болх бергба аттракционий городоко. 10.30. Сакъерламечча ловзарий сеязат. 13.00. Документальни фильмаш хьожахарга. 17.00. Хоржамхошта лаьрхIа кинолекторий. «Механикен континенташкен гIолла» яха кино хьожхарга. 19.00. Интер» яхача ансамбла выступлени.

ХИМИКИЙ культура Дворец. 10.00 Шоана, хоржамхой. Берий художественни самодеятельносто конперт. 11.00. «Ручеек» яха кинотеатр. «Тхо пIолынкаш - нийсархой — доттагIий» яха кинофестиваль. 12.00. «Бригантина» яха клуб. Дендропарке экскурсеГа гIоргба. 20.00. «Прометей» яха клуб. Къьхьегама ветеранаш химкомбината къонача болхлошшара вIашагIкхетар.

«КРАСНЫЙ МОЛОТ» завода культура Цlа. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Н. К. КРУПСКАЯ цIерагIа культура Дворец. 13.00. Шоана, хоржамхой. «ПаргIата ба са Даймохк» яха тематически кино хьожхарга. Художественни самодеятельносто концерт. 20.00. Кагирхой салаIара сайре.

А. Ф. БЕССОНОВА

Ший 73 шу доалаш кхелаэй Анна Фотиевна Бессонова, 1929 шера дена КПСС чен, республикански дохрIламера персональни пенсионерка.

1900 шера город Луганске вIай А. Ф. Бессонова. Болх бе йолаенай 1919 шера кIоначул Советски мехка оборонна хана.

1940 шера деноз кулгалдеча партийни балха тIа хул Анна Фотиевна. Из хиннай ГрозНИИ КПСС ЦК партгор, партге Заводской районна хьалхара секретарь. Цкъа сайна дукхахьа а къьхьегамхой депутатий городской Совета депутаташна хиьржай.

Пенсе тIа иза салоIаш це йолларца а общественни болх бахь Анна Фотиевнас, дуьнера къьастача кхы шийчех вахар а ма хеташ. Ше мел яьккха ха тешаме коммунист йолаш, ший дергача ницаш Даьлен, халкъъа тIулаьха дIателш яьккхий цо.

Даьхено бе боагIача чаггара мат баьб Анна Фотиевна Бессоновас даьча тIулаьхий. Цунна еннай «Знак Почета» яха орден, бив медаль, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхенъарча Совета Президиума кхоъ Сийлен грамота.

Анна Фотиевна Бессоновай сийлахь тIулаьхаш йIаьъьача хана тха деганца латтарда.

Новкъостий группа.

Редактора заместитель М. М. ХАМХОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

20 сентябрь

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Восбола телевиденн. Массовеча йола гимнастика. 9.20 — Кеп1адаьош. 9.30 — Восбола телевиденн. Вевашта бола фильм. 10.00 — «Ожа мишта кхоъеъар» кхоа техникан» яха телевизионни очерк. 10.30 — Литературни вIашагIкхетар. Авагон. Передача IаIаьш бе- лосовски Iилий поэтон Андреева. 11.15 — «Сар. Лаьтта. Всеблеяна». Кортгера Советски Союза Тергал СССР-а летчик-космонавта Севастьянова даьъьа а лоаьаш. 11.45 — Дlаьдаьуш шерий кинолеташ. «Дворцан Кремлеи» яха художественни фильм. 13.10 — «Москва а москвичаш а». 13.40 «УнапцIено». Iилман-популярни программа. 14.10 — Москвен комнотни заводашка тIолла. 15.00 — Восбола телевиденн. Мультфильмаш программа. 15.40 — «Поэзия». Михаила Кадлинаде лирика. 16.00 — Таьан — лампаш. 17.15 — Телевизионайка хьожжий хатгаршта июн ду «Повала» газета политически обозревателя Жукова. 18.00 — Кеп1адаьош. 18.10 — Восбола телевиденн. Н. Доаиза стихаш цIераш. 18.40 — Толстой. Берал, оточенстве. къьхьегам. яхача телевизионни спектакла премьера. Берал IгIга даьъьа. Отроческо 2-гIа даьъьа. 21.00 — «Хьа». Информационни программа. 21.30 — «Iлаьлий Андронникова душ». Поэтехьа искусстве сагIонаш. 22.50 — Восбола телевиденн. Футболан йола чемпионат. Ленинн цIенаГIа йолча стадионера перелача. 23.55 — Кеп1адаьош. Передачай программа.

«КПСС обкома аппарата коллективо Iогагlга хала а хеташ кодам бу КПСС обкома лекторагIа Берсанчуева Саид Берсанчуевичаца цун яьнна

БЕРСАНУКАЕВА Зати Хаджимуратовна хьалхараш.

II ПРОГРАММА

14.00 — Пятилетка керда Iилдоаш хьалъьа (IIалгIай меттаца). 14.30 — Киножурнал. 14.40 — Профтехобразование кIоначеэабалоча тIаьоьт. 14.50 — Документални фильм. 15.00 Школа яхолах (IIалгIай меттаца). 15.30 — Телевизионни фильм. 15.50 — Кхоъеъа машинаш хьежий Да де.

20 сентябрь

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Вевашта бола тIайийнара гимнастика. 9.20 — Кеп1адаьош. 9.30 — Восбола телевиденн. Дешаран-воспитательни кIоначеэабалоча тIаьоьт. 10.00 — Советски Союзана тIулаьх деш ва. 11.00 — «Хьонал эфир». 12.00 — «Музыкальни киоск». 12.30 — «Юность сильных». 13.30 — «Челкаш» яха художественни фильм. 14.15 — Восбола телевиденн. Ушнерсиаде Советски гимнастика яь выступленеи. 14.45 — «Поэзия». Михаила Кадлинаде лирика. 15.00 — Таьан — машинаш хьежийта Да де. 15.15 — Машинаш хьежийта бола концерт. 16.00 — Детен хьалхарча юкъера паросна. 16.30—Восбола телевиденн. Мультфильмаш программа. 17.00 — Восбола телевиденн. Кинолюбителей клуб. 18.00 — Телевизионни кеп1адаьош специальтус. 18.10 — Восбола телевиденн. Таьан ашарш. Олимпиета Московски театра сезон хьежлар. 19.00—Восбола телевиденн. Америка вIашагI ухьлаш. 1-гIа передача. Автор Зорин ва. 19.30 — Толстой. «Белая отроческо. къьхьегам. Телевизионни спектакла премьера. Къонал 3-гIа даьъьа. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 Кинопанорама. Передача яларш РСФСР-а хьалха воттеча Яконцева. 23.00 — Кеп1адаьош. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

14.00 — «Зоська» (IIалгIай меттаца). 14.30 — Вевашта. Кинопограмма. 15.00 — Сайрах цIе паруьс. Поккхачу йолчу халкъъенна денийаГIарашта йола передача. 15.45 — Документални фильм. 16.00 — «УнапцIено» (IIалгIай меттаца). «Н-ГIгIЯ»!

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грозненн хуьцIуш морзаш а йоллаш, цхьаццайоллча моттигашка лаьгIо логIа а деллаш маьлбалехьарга секунде 5—10 метр чIоагIа муха а хьекхаш ха хила а фегара температура республике гIолла 9—13, Грозне 16—18 градус бIоьхьал йолаш хила а тарлу. Къонаеи ломмен морзаш йоллаш, юкъъюкъе ехха а ехкаш, цхьаццайоллча моттигашка доаха а довллаш, къулбалехьарга секунде 5—10 метр чIоагIа муха а хьекхаш ха хила а фегара температура бIоьхьал 4—9, деношка 17—22 градус бIоьхьал йолаш хила а тарлу.

Метеостанци.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

ДIАХО ХЬОШ ДА 1974 ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТА ЯЗЛУГА

Газета яьлу бувзама ерригача отделенешка а промышленносто, транспорта гIишлошъеча предприятешкарча, дагахьара заведенешкарча колхозашкарча совхозашкарча учрежделенешкарча, общественнеи организацеи яркара деп1айозъе дагахьара общественни уполномоченешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: цхьан шера — 3 сом 12 копиги, 6 бетер — 7 сом 56 копиги.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ 1974 ШЕРА «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬА ЯЗЛЕ!

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехкотхкама секретара—3-34-38; партийни пахарен культурен отделей — 3-61-46; промышленносто отдела — 3-42-30; корта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

СФ05238. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84. Типографи из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революцин 7/84. Заказ № 8276—6600.

Газет эсалуьл шинаеш, ерен, шоаттен ломошна.